LIETUVOS RESPUBLIKOS
DARBO APMOKĖJIMO
Į S T A T Y M A S

1991 m. sausio 9 d. Nr. I-924
Vilnius

Šis įstatymas reguliuoja darbuotojų, dirbančių pagal samdos (darbo) sutartis įmonėse, įstaigose ir organizacijose nepriklausomai nuo jų nuosavybės formų, darbo apmokėjimą.

1 straipsnis. Apmokėjimas už darbą

Darbuotojo darbo užmokestis priklauso nuo darbo paklausos ir pasiūlos darbo rinkoje, darbo kiekio ir kokybės bei įmonės veiklos rezultatų.

Draudžiama mažinti darbo užmokestį dėl lyties, amžiaus, rasės, tautybės ir politinių įsitikinimų.

2 straipsnis. Darbo užmokesčio minimumas

Valstybė nustato minimalų valandinį atlygį (minimalią mėnesinę algą).

Darbuotojo valandinis (mėnesinis) darbo užmokestis negali būti mažesnis už įstatymų nustatytą minimalų valandinį atlygį (mėnesinę algą).

3 straipsnis. Darbo apmokėjimo organizavimas

Darbo apmokėjimo sąlygas, profesijų ir pareigų tarifinius- kvalifikacinius reikalavimus, darbų ir darbuotojų tarifikavimo tvarką nustato įmonių, įstaigų ir organizacijų savininkai (darbdaviai) kolektyviniuose susitarimuose (kolektyvinėse sutartyse).

Konkretūs valandiniai tarifiniai atlygiai, mėnesinės algos, kitos darbo apmokėjimo formos ir sąlygos, darbo normos įmonėse, įstaigose ir organizacijose nustatomos kolektyvinėse arba, jeigu jos nesudaromos, samdos sutartyse Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka (toliau – "kolektyvinėse arba samdos sutartyse").

4 straipsnis. Valstybinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimas

Valstybės tarnautojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

Kitų iš biudžeto finansuojamų įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Šios sąlygos peržiūrimos ne rečiau kaip kartą per metus, atsižvelgiant į materialinės gamybos darbuotojų darbo užmokesčio didėjimą.

5 straipsnis. Realaus darbo užmokesčio užtikrinimas

Atsižvelgiant į kainų pasikeitimo indeksus, darbo užmokestis yra indeksuojamas Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų garantijų įstatymo nustatyta tvarka.

6 straipsnis. Darbo apmokėjimas esant nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų

Jeigu yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, už darbą apmokama:

kenksmingomis sąlygomis - ne mažiau kaip pusantro darbuotojui nustatyto valandinio (dieninio) tarifinio atlygio (mėnesinės algos);

leistinomis ribinėmis kenksmingomis sąlygomis - ne mažiau kaip dvigubu darbuotojui nustatytu valandiniu (dieniniu) tarifiniu atlygiu (mėnesine alga).

Darbo sąlygų klasifikaciją ir kenksmingų veiksnių leistinas koncentracijas bei lygius reglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti norminiai aktai.

Konkretūs apmokėjimo dydžiai nustatomi kolektyvinėse arba samdos sutartyse.

7 straipsnis. Apmokėjimas už viršvalandinį ir naktinį darbą

Už viršvalandinį darbą ir darbą naktį (nuo 10 val. vakaro iki 6 val. ryto) mokama ne mažiau kaip pusantro darbuotojui nustatyto valandinio tarifinio atlygio (mėnesinės algos).

Konkretūs apmokėjimo dydžiai nustatomi kolektyvinėse arba samdos sutartyse.

8 straipsnis. Apmokėjimas už darbą poilsio ir švenčių dienomis

Darbas poilsio arba švenčių dieną, jeigu jis nenumatytas pagal grafiką, kompensuojamas suteikiant per mėnesį kitą poilsio dieną arba, darbuotojui pageidaujant, apmokant ne mažiau kaip dvigubu darbuotojui nustatytu valandiniu ar dieniniu atlygiu, nesuteikiant papildomos poilsio dienos.

Darbas švenčių dieną pagal grafiką apmokamas ne mažiau kaip dvigubu valandiniu arba dieniniu atlygiu.

9 straipsnis. Apmokėjimas už prastovos laiką

Prastovos ne dėl darbuotojo kaltės laikas, jeigu darbuotojas įspėjo administraciją apie galimą prastovą ar prastovos pradžią, apmokamas ne mažesniu kaip valstybės nustatytu minimaliu valandiniu atlygiu už kiekvieną prastovos valandą.

Prastovos ne dėl darbuotojo kaltės registravimo tvarka ir konkretūs apmokėjimo dydžiai nustatomi kolektyvinėse arba samdos sutartyse.

Prastovos dėl darbuotojo kaltės laikas neapmokamas.

10 straipsnis. Apmokėjimas už nepilną darbo laiką

Nepilnas darbo laikas (nepilna darbo diena arba savaitė) apmokamas proporcingai dirbtam laikui arba už atliktą darbą.

11 straipsnis. Darbo užmokesčio mokėjimo terminai, vieta ir tvarka

Darbo užmokestis mokamas darbo metu ne rečiau kaip du kartus per mėnesį.

Darbo užmokestis už atostogas mokamas iki prasidedant atostogoms.

Jeigu darbuotojas atleidžiamas iš darbo, visas jam priklausantis darbo užmokestis išmokamas ne vėliau kaip paskutinę darbo dieną.

Konkretūs darbo užmokesčio mokėjimo terminai, vieta ir tvarka nustatomi kolektyvinėse arba samdos sutartyse.

12 straipsnis. Vidutinis darbo užmokestis

Vidutinis darbo užmokestis darbuotojams garantuojamas Lietuvos Respublikos įstatymų, kolektyvinių arba samdos sutarčių numatytais atvejais ir yra apskaičiuojamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

Į vidutinį darbo užmokestį įskaitomos visos darbo apmokėjimo rūšys, nuo kurių pagal galiojančią tvarką priskaitomi valstybinio socialinio draudimo įnašai.

Jeigu darbuotojas įstatymų numatytais atvejais yra atitraukiamas nuo pagrindinio darbo, darbo užmokestį, ne mažesnį už vidutinį, moka arba kompensuoja ta įstaiga ar organizacija, kurios įpareigojimus vykdo darbuotojas.

13 straipsnis. Ginčų sprendimas

Ginčai darbo apmokėjimo klausimais nagrinėjami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta darbo ginčų sprendimų tvarka.

14 straipsnis. Įstatymo laikymosi kontrolė

Šio įstatymo laikymosi kontrolę vykdo valstybinė darbo inspekcija.

15 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimą

Nuostolius, atsiradusius dėl šio įstatymo pažeidimo, privalo atlyginti kaltoji šalis.

Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais už šio įstatymo pažeidimus taikoma drausminė, administracinė ar baudžiamoji atsakomybė.

16 straipsnis. Žinios apie darbo užmokestį

Žinios apie darbuotojo darbo užmokestį teikiamos tik įstatymo numatytais atvejais arba darbuotojui sutikus.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKAS V. LANDSBERGIS